

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI :
BAŞVURU NO :
KARAR TARİHİ : 21/

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN

BAŞVURUYA KONUSU

BAŞVURUNUN KONUSU : Özel güvenlik görevlilerinin yenileme eğitimi ücretleri hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 28/04/2025

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran özetle, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bağlı il müdürlüğü bünyesinde kadrolu işçi statüsünde özel güvenlik görevlisi olarak çalışmakta olduğunu, güvenlik görevlilerinin beş yılda bir yenileme eğitimine girdiklerini, anılan eğitimin maliyetinin 15.000 TL olduğunu ve söz konusu meblağı kendilerinin ödediklerini ancak Gençlik ve Spor Bakanlığının ise güvenlik kimlik kartı kurs ve ilgili tüm masrafları ödediğini SGK' nın ise bu ödemeleri karşılamadığını belirterek güvenlik görevlisi kimlik kartı ve yenileme eğitimi ücretlerinin kurum tarafından karşılanmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 16.06.2025 tarih ve S. sayılı bilgi ve belge isteme yazısına istinaden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından kurumumuz kayıtlarına 07.07.2025 tarihinde giren E- 2 sayılı yazı ve eklerinde özetle;

2.1. Başvuranın talebinin yerine getirilmemesine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 23.01.2019 tarihli ve -E. sayılı yazılarında "... söz konusu işlemler için kurum bütçesine tefrik edilen ödenek bulunmadığı gibi bu işlemlerin kişiye özel işlemler (güvenlik görevlisinin işe girişi ile alakalı bir belgenin yenilenmesi) olduğundan dolayı kişiler tarafından karşılanması mütalaa edilmektedir." denilmekte olduğu,

2.2. Bahsi geçen hükümler doğrultusunda iş ve işlemlerin yürütülmekte olduğundan İdarenin herhangi bir takdir yetkisinin bulunmadığı,

2.3. Başvuru kapsamında 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütülen özel güvenlik hizmetleri ile ilgili iş ve işlemlerin yerine getirilmesindeki usul ve esasların belirlendiği [REDACTED] sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Genelgesinin “13.1 Özel Güvenlik Görevlisi Kimlik Kartı” başlıklı bendinde kimlik kartı geçerlilik süresinin beş yıl olduğu belirtilmekte olup iş akdinin devamlılığı için özel güvenlik görevlisi kimlik kartı ve yenileme eğitimi şartı aranmakta olduğu,

2.4. [REDACTED] sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Genelgesinin 13. maddesinin g bendi "Kimlik kartı kişiselleştirilmiş olan veya özel güvenlik görevlisi geçici kimlik kartı verilen özel güvenlik görevlilerinin güvenlik soruşturmasının olumsuz olması halinde, bu kişiler hakkında ÖGNET 'te ret kaydı oluşturularak verilen kimlik kartları geri alınır. Bu kişilerin fiilen çalıştıkları yerlere bilgi verilerek, koruma ve güvenlik hizmetlerinde çalıştırılmaları engellenir." hükmü gereğince haklı nedenle fesih hakkı tanındığı,

2.5. Başvuranın Başkanlığımıza 07.03.2025 tarihli ve E-[REDACTED]-[REDACTED]-[REDACTED] sayı ile intikal eden ve yazı ekinde alınan 05.03.2025 tarihli ve [REDACTED]/[REDACTED]-S.[REDACTED]-[REDACTED]/[REDACTED] sayılı aynı konuyu içeren talebine istinaden Kurumumuzca 21.03.2025 tarihli ve E-[REDACTED]-[REDACTED]-[REDACTED] sayılı yazı ile başvurana cevap verildiği,

2.6. Başvuranın iddiasında belirttiği herhangi bir keyfi uygulama yapılmamakta olup ilgili Kanun, Yönetmelik ve Genelgeler doğrultusunda işlem ifa edilmekte olduğu,

2.7. Başvuran ve Kurum arasında başvuru konusu yapılan işleme ilişkin olarak yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlık bulunmadığı,

Açıklamalarına yer verildiği görülmüştür.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “*Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı*” başlıklı 74 üncü maddesinde, “...Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu* idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler...” hükmü,

4. 14.6.2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “*Kurumun Görevi*” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “*Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.*” hükmü,

5. 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun “*Özel güvenlik görevlilerinde aranacak şartlar*” başlıklı 10 uncu maddesinin g bendinde: “14 üncü maddede belirtilen özel güvenlik temel eğitimini başarıyla tamamlamış olmak.” hükmü,

5.1. Anılan Kanunun “Çalışma izni” başlıklı 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasında: “ Yönetici veya özel güvenlik görevlisi olabilme şartlarını taşımadığı veya bu şartlardan herhangi birini sonradan kaybettiği tespit edilenlerin kimliği iptal edilir.” hükmüne, (Anayasa Mahkemesinin 24/9/2024 Tarihli ve E: [REDACTED] K: [REDACTED] Sayılı Kararı ile bu fıkra da yer alan “...bu şartlardan herhangi birini sonradan kaybettiği...” ibaresi, 10 uncu maddenin birinci fıkrasının d bendinin 3 numaralı alt bendi yönünden iptal edilmiştir.) hükmü,

5.2. Söz konusu Kanunun “Eğitim” başlıklı 14 üncü maddesinde: “ Özel güvenlik temel eğitimi teorik ve pratik eğitim ile silah eğitiminden oluşmak üzere yüz yirmi ders saatinden; yenileme eğitimi altmış ders saatinden az olmamak üzere düzenlenir. Yükseköğretim kurumlarının güvenlikle ilgili fakülte ve meslek yüksek okullarından mezun olanlar ile fakülte veya meslek yüksek okullarının güvenlikle ilgili bölümlerinden mezun olanlarda silah eğitimi dışında özel güvenlik temel eğitimi şartı aranmaz. Genel kolluk kuvvetlerinden ve Milli İstihbarat Teşkilatından emekli olanlar ile en az beş yıl bu görevlerde çalıştıktan sonra kendi istekleriyle görevlerinden ayrılmış olanlarda, özel güvenlik temel eğitimi şartı ve Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen eğitim şartı aranmaz. (Değişik ikinci fıkra: 29/3/2011-6215/3 md.) Özel güvenlik eğitimi, ücreti karşılığında İçişleri Bakanlığınca verilebileceği gibi, Bakanlıktan faaliyet izni alan özel eğitim kurumlarınca da verilebilir. Yeterli bina, araç, gereç ve personel bulunması şartıyla özel güvenlik yenileme eğitimi, valiliğin izniyle güvenlik hizmetinin sağlandığı yerde verilebilir. Özel güvenlik eğitimi verecek kurumların kurucu ve yöneticilerinde 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlar aranır. Özel güvenlik eğitiminin niteliği, müfredatı, eğitimcilerde ve eğitim merkezlerinde aranacak şartlar ile eğitim sonucu yeterliliğin belirlenmesine ve sınavlarda görevlendirilecekler yapacak ödemelere ilişkin esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir.” hükmü,

6. Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’ in Özel Güvenlik Görevlisi Çalışma İzni başlıklı 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasında: “(Ek fıkra:RG-11/9/2011-28051) Özel güvenlik görevlisi ve yönetici olacaklar hakkında yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması temel eğitim sertifikasının düzenlendiği tarihten, beşinci ve altıncı fıkralarda belirtilen kişiler için ise başvuru tarihinden itibaren her beş yılda bir yenilenir.” hükmü,

6.1. Anılan Yönetmelik’ in “Kimlik Kartları” başlıklı 21 inci maddesinin ikinci fıkrasında: “Kimlik kartları, Kanunun 11 inci maddesi gereğince her beş yılda bir yenilenecek güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunun olumlu olması ve özel güvenlik yenileme eğitim sertifikasının ibrazı halinde ruhsat harcı alınmaksızın temel eğitim sertifikası alanlar için sertifikanın düzenlendiği tarih, 17 nci maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen kişiler için ise başvuru tarihi esas alınarak her beş yılda bir yeniden düzenlenir.” hükmü,

6.2. Söz konusu yönetmelik’ in “Yenileme Eğitimi” başlıklı 34 üncü maddesinde: “Özel güvenlik görevlileri ile yöneticiler kimlik kartlarının yenilenebilmesi için beş yılda bir yenileme eğitimi alır.” hükmü,

7. [REDACTED] sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Genelgesinin “13.1 Özel Güvenlik Görevlisi Kimlik Kartı” başlıklı maddesinde: “...c) Temel eğitim sonrasında, ilk defa özel güvenlik görevlisi kimlik kartı alacak

olan kişilerin, kimlik kartı geçerlilik süresi, başarılı oldukları sınavın yapıldığı tarihe beş yıl eklenerek belirlenir. ç) Mevcut kimlik kartı geçerlilik süresi devam ederken, bu Genelgenin 11.4 üncü maddesinin (h) bendi hükmü çerçevesinde, yenileme eğitimi alan ve sınava katılan özel güvenlik görevlilerinin yeni kimlik kartı geçerlilik süreleri, mevcut kimlik kartının geçerlilik süresine beş yıl eklenerek belirlenir. d) Mevcut kimlik kartı geçerlilik süresi dolmuş ancak bu süreden önce yenileme eğitimi almayan ve sınava katılmayan kişilerin, yeni kimlik kartı için müracaat etmeleri durumunda kimlik kartı geçerlilik süresi, en son başarılı olduğu yenileme sınavının yapıldığı tarihe beş yıl eklenerek belirlenir.” hükmü,

7.1. Anılan Genelgenin 13.3.Özel Güvenlik Görevlisi Geçici Kimlik Kartı başlıklı maddesinin g bendinde: “Kimlik kartı kişiselleştirilmiş olan veya özel güvenlik görevlisi geçici kimlik kartı verilen özel güvenlik görevlilerinin güvenlik soruşturmasının olumsuz olması halinde, bu kişiler hakkında ÖGNET 'te ret kaydı oluşturularak, verilen kimlik kartları geri alınır. Bu kişilerin fiilen çalıştıkları yerlere bilgi verilerek, koruma ve güvenlik hizmetlerinde çalıştırılmaları engellenir.” hükmü,

8. 2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Bazı Ödeneklerin Kullanımına Ve Harcamalara İlişkin Esaslar Başlıklı E- Cetvelinin 23/a maddesinde: “ a) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından düzenlenen bilimsel nitelikli toplantılara katılmaları kurumlarınca gerekli görülenlerin katılma giderleri ve ilgili bakan veya yetki verdiği makamın onayıyla isim ve unvanları belirlenen kurum personelinin unvanı ve gördüğü hizmet ile doğrudan ilgisi bulunan kurslara katılmasına ilişkin kurs giderleri, kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.”

Düzenlemelerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ [REDACTED] IN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

9. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde başvuru konusuna ilişkin hazırlanan “Tavsiye Kararı Önerisi” Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

10. Başvuran, 1 numaralı paragrafta özetle: özel güvenlik görevlisi olarak çalışmakta olduğu Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının kimlik kartı ve yenileme eğitimi ücretlerini karşılamasını talep etmektedir.

11. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından özetle: güvenlik görevlisi personelin söz konusu kimlik kartı ve yenileme eğitimleri için kurum bütçesine tefrik edilen ödenek bulunmadığı gibi bu işlemlerin kişiye özel işlemler (güvenlik görevlisinin işe girişi ile alakalı bir belgenin yenilenmesi) olduğundan söz konusu eğitimin kişiler tarafından karşılanması gerektiği, bu kapsamda herhangi bir keyfi uygulama yapılmayarak ilgili Kanun, Yönetmelik ve Genelgeler doğrultusunda işlem ifa edildiği belirtilmektedir.

12. Başvuru konusu ve ilgili mevzuatın incelenmesinden güvenlik görevlisi olarak çalıştırılan personelin başvuruya konu edilen kurumda çalışmasına devam edebilmesi için Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’ in “Yenileme Eğitimi” başlıklı 34 üncü maddesinde yer alan: “*Özel güvenlik görevlileri ile yöneticiler kimlik kartlarının yenilenebilmesi için beş yılda bir yenileme eğitimi alır.*” hükmü, kapsamında 5 yılda bir yenileme eğitimi alması gerektiği, söz konusu eğitimin bir maliyetinin olduğu ve uyuşmazlığın bu maliyetin işveren Kamu kurumu tarafından mı yoksa işçi tarafından mı karşılanması gerektiğinin tespiti noktasında ortaya çıktığı görülmektedir.

13. Başvuru konusu kapsamında başvuruya konu idare olan Sosyal Güvenlik Kurumu Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı güvenlik görevlilerinin işe girişi ile alakalı bir belgenin yenilenmesi niteliğinde ve kişiye özel işlem olan yenileme eğitiminin maliyetinin idareye yüklenemeyeceğini ve söz konusu işlemler için kurum bütçesine tefrik edilen ödenek bulunmadığından ödemenin yapılamayacağını ve bu konuda idarenin takdir yetkisinin bulunmadığını ifade etmektedir.

14. Başvuru dosyası kapsamında yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, söz konusu yenileme eğitiminin güvenlik görevlilerinin işe devam edebilmesi için gerekli olan zorunlu bir eğitim olduğu anlaşılmaktadır.

15. 2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Bazı Ödeneklerin Kullanımına Ve Harcamalara İlişkin Esaslar Başlıklı E- Cetvelinin 23/a maddesinde: “ *a)...ilgili bakan veya yetki verdiği makamın onayıyla isim ve unvanları belirlenen kurum personelinin unvanı ve gördüğü hizmet ile doğrudan ilgisi bulunan kurslara katılmasına ilişkin kurs giderleri, kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.* ” hükmü kapsamında ilgili bakan veya yetki verdiği makamın onayıyla kurum personelinin doğrudan hizmeti ve unvanıyla ilgisi bulunan kurs giderlerinin Kurum tarafından ödenebileceği, bu ödemenin ilgili bakan veya yetki verdiği makamın onayına tabi olması sebebiyle idarenin takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

16. İdari işlemlerin hukuk kuralları ile baştan emredici bir biçimde saptanmadığı durumlarda, takdir yetkisinin varlığı kabul edilmektedir. (Gözübüyük, Şeref ve Turgut Tan, İdari Yargılama Hukuku, 6. baskı, C. 2, Ankara: Turhan Kitabevi, 2013.) Takdir yetkisi, idareye, yapacağı işlem hakkında seçim yapmak imkânı vermekle birlikte işlem yapmak ya da yapmamak konusunda da hareket serbestisi kazandırmaktadır. Bu doğrultuda idari görevlere atama yapmak veya görevden almak da idarenin takdir yetkisi kapsamında değerlendirilmektedir. Bununla birlikte idare takdir yetkisini kullanırken hukuk kurallarına uygun olarak işlem tesis etmek durumundadır. İdareye tanınan bu takdir yetkisi, mutlak ve sınırsız bir yetki olmayıp kamu hizmetinin gereklerine uygun kullanılmalıdır.

17. Özel güvenlik görevlilerinin görevlerini sürdürebilmesi için yenileme eğitimi almaları zorunlu olup, bu eğitim çalışma yeterliliğinin devamı için vazgeçilmez bir koşuldur. Eğitim alınmadığı takdirde, özel güvenlik görevlisi çalışamaz hale gelmekte, dolayısıyla kamu hizmetinin yürütülmesinde de aksaklık oluşması durumu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca söz konusu yenileme eğitimi, işçinin bireysel tercihiyle değil, mevzuat kaynaklı bir zorunlulukla alınmakta olup, kişisel gelişim değil, mesleki zorunluluk kapsamında alınan bir eğitimidir.

18. Bununla birlikte dosya kapsamında yapılan inceleme ve araştırma neticesinde: kamuda bazı Bakanlıkların ve Kurumların güvenlik görevlilerinin yenileme eğitimlerini 2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Bazı Ödeneklerin Kullanımına ve Harcamalara İlişkin Esaslar Başlıklı E- Cetvelinin 23/a maddesi kapsamında Bakan ve Kurum Başkanı oluru ile karşılamakta oldukları bilgisine erişilmiştir. Ayrıca başvuru konusuna ilişkin Kurumumuz uygulamasının da güvenlik görevlilerinin zorunlu yenileme eğitimi ücretlerinin karşılanması yönünde olduğu görülmektedir.

19. Bu bağlamda özel güvenlik hizmeti açısından söz konusu yenileme eğitiminin sunulan hizmetin devamlılığı ve aksaklığa uğramaması için hizmetin gereklerine uygun mesleki zorunluluk içeren bir eğitim olduğu, takdir yetkisinin kullanımı bakımından sunulan hizmetin gereklerine uygunluğunun yanı sıra idarenin bütünlüğü ve eşitlik ilkesine uygunluk bakımından da değerlendirme yapılarak işlem tesis edilmesinin hukuka ve hakkaniyete uygun olacağı anlaşılmaktadır.

20. Tüm bu açıklamalar çerçevesinde Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; başvuranın özel güvenlik görevlisi olarak yenileme eğitiminin masrafinin idarece karşılanması talebi açısından, anılan eğitimin özel güvenlik görevlilerinin görevlerini sürdürebilmesi için göreviyle doğrudan ilgili ve mevzuattan kaynaklanan zorunlu bir eğitim olması ve 2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Bazı Ödeneklerin Kullanımına ve Harcamalara İlişkin Esaslar Başlıklı E- Cetvelinin 23/a maddesi uyarınca ödenebileceği, ayrıca söz konusu eğitim giderlerinin bütçeden karşılanabilmesini engelleyen başkaca mevzuat hükmü de bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda idareden beklenen, iş hukukunda yer alan eşitlik ve ayrımcılık yasağına uygun bir şekilde, işçi lehine yorum ilkesini esas alarak ilgili ödemenin yapılması yönünde işlem tesis etmesidir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

21. İyi yönetim ilkelerine 28.03.2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup, idareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği ayrıca idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, şeffaflık, kararların gerekçeli olması ve ilkelerine uygun davrandığı, ancak başvuranın emekli aylığının iptaline esas işlemin çok geç geri alındığı, dolayısıyla idare tarafından söz konusu işlemde makul sürede karar verme ve kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi işlemlerinde, ayrıca idari işleme karşı hangi sürede hangi mercilere başvurulabileceği bildirilmediğinden “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uygun davranmadığı anlaşılmış olup idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

22. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup görevli ve yetkili Mahkemelerde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN KABÜLÜNE**;

İdare bünyesinde görev yapan özel güvenlik görevlilerinin, 5188 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelik gereğince almaları zorunlu olan yenileme eğitimi ücretlerinin İdarece ödenmesi yönünde **SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA**,

6328 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı'na bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA** ve **SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

